

SPREMLJANJE DOZOREVANJA OLJK – 9.9.2024

Kako spremljamo dozorevanje

Dozorevanje oljk spremljamo od leta 2002 dalje. Konec avgusta začnemo z vzorčenjem plodov na različnih lokacijah. Plodove tedensko vzorčimo, določimo težo 100 plodov, indeks zrelosti glede na obarvanost povrhnjice in mesa (od 0 do 7), trdoto plodov, vsebnost olja pridobljenega v laboratorijski oljarni ter vsebnost vode in olja v laboratoriju (občasno za dve lokaciji). Trdoto plodov določamo s penetrometrom s tri milimetrsko konico (rezultati v g/mm²). Z rezultati tedensko seznanjamo zainteresirane oljkarje (**lahko posredujejo svoj E-mail na: viljanka.vesel@go.kgzs.si**), hkrati pa jih objavljamo na spletni strani KGZS – Zavod GO (Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica) - <http://www.kmetijskizavod-ng.si/>.

Zaradi velike prisotnosti oljčne muhe v letu 2014 smo v opazovanje (na 100 plodovih) vključili tudi spremljanje poškodb z oljčno muho (izhodne luknje), od leta 2016 pa spremljamo tudi prisotnost oljčnega molja in poškodbe semena (50 plodov) in število presušenih plodov zaradi suše. V letu 2020 smo začeli spremljati tudi bolj vidne poškodbe zaradi marmorirane smrdljivke. Ti podatki niso objavljeni, saj služijo za splošno spremljanje letine.

Kljub podatkom, ki jih boste lahko spremljali preko spleta ali pa preko svojega E-maila, je najbolje, da se sami naučite spremljati dozorevanje oljk v svojem nasadu, kajti med nasadi so velike razlike, ki so odvisne od naloženosti, osončenosti in drugih okoljskih dejavnikov ter agrotehnik (gojitvena oblika in rez, gnojenje, namakanje...). Informacije PCO so samo pripomoček za določanje okvirnega časa obiranja na tem območju. Na odločitev glede časa obiranja mora pomembno vplivati tudi velikost nasada, predvsem pa v kolikem času bomo sposobni plodove obrati. Poleg tega pa se lahko zgodi, da zaradi daljšega deževnega obdobja obiranje predolgo traja in tako lahko zamudimo optimalen čas za doseganje dobre kakovosti oljčnega olja. Vsekakor pa ne smemo pozabiti, da se je potrebno dobro organizirati in se v naprej dogovoriti z oljarjem, saj je za doseganje kakovosti zelo pomembno, da plodove sproti predelujemo.

Pred začetkom vzorčenja smo ocenili rodnost v opazovanih nasadih, prvo vzorčenje pa smo opravili 25. in 26. avgusta. Sorto 'Istrska Belica' in 'Leccino' smo zaenkrat vzorčili na lokacijah Strunjan – Ronk, Ankaran – Beneša, Baredi, Sveti Peter, Purissima, Šempeter in Kromberk, sorto 'Istrska Belica' dodatno še v na Bivju – Lama. Sorto 'Maurino' smo vzorčili na lokacijah Strunjan – Ronk, Baredi, Purissima in Šempeter.

'Istrska Belica': Trdota plodov te sorte je v povprečju (vse lokacije) nekoliko višja kot v letu 2023 in v dolgoletnem povprečju, oljevitost v laboratorijski oljarni pa je bila v povprečju (vse lokacije) precej višja kot v zadnjem letu in višja kot v dolgoletnem povprečju. V zadnjem tednu je v povprečju vseh lokacij veliko narasla tudi zaradi presušenosti plodov.

'Leccino': Prvi začetki barvanja so bili pri zadnjem vzorčenju, vendar samo 1 % plodov z začetkom barvanja. Trdota plodov je v povprečju nekoliko višja kot v letu 2023 in v povprečnem letu, oljevitost v laboratorijski oljarni pa je v povprečju (vse lokacije) približno enaka kot v lanskem letu in večinoma nižja kot v dolgoletnem povprečju. Oljevitost je kljub presušenosti plodov na nekaterih lokacijah v zadnjem tednu zelo malo narasla.

'Maurino': Prvi rahlo obarvani plodovi so bili že pri prvem vzorčenju, pri drugem pa jih je bilo 6,5% plodov z začetkom barvanja. Trdota plodov je na treh lokacijah nekoliko višja, v Šempetru pa enaka kot v letu 2023. Oljevitost je na treh lokacijah približno enaka kot v letu 2023, na lokaciji Strunjan – Ronk, kjer so bili plodovi že pri prvem vzorčenju presušeni pa je precej nižja od lanskega leta.

Preglednica: Ocena pridelka, trdota in masa plodov, indeks zrelosti ter vsebnost olja v plodovih oljk sorte ISTRSKA BELICA, LECCINO, MAURINO v času dozorevanja

	trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)		trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)		trdota pl. (g/mm ²)	masa 1 ploda (g)	indeks zrelosti	oljevit. v oljarni (%)
	ISTRSKA BELICA - RONK					LECCINO - RONK					MAURINO - RONK			
25.08.24	308	1,92	0,25	12,1%	25.08.24	382	1,59	0,13	3,7%	25.08.24	311	0,89	0,36	2,2%
01.09.24	290	1,65	0,98	17,2%	01.09.24	360	1,48	0,24	4,6%	01.09.24	295	0,81	0,29	2,8%
	ISTRSKA BELICA - BENEŠA					LECCINO - BENEŠA								
25.08.24	311	1,68	0,35	10,3%	25.08.24	385	1,20	0,17	2,4%					
01.09.24	306	1,66	0,89	13,7%	01.09.24	414	1,12	0,16	2,6%					
	ISTRSKA BELICA - BAREDI					LECCINO - BAREDI					MAURINO - BAREDI			
26.08.24	310	1,88	0,62	10,8%	26.08.24	415	1,36	0,10	2,8%	26.08.24	318	1,15	0,20	3,7%
02.09.24	297	1,84	0,94	15,6%	02.09.24	419	1,24	0,31	3,8%	02.09.24	333	1,06	0,96	5,3%
	ISTRSKA BELICA - PURISSIMA					LECCINO - PURISSIMA					MAURINO - PURISSIMA			
26.08.24	330	1,91	0,35	11,2%	26.08.24	403	1,60	0,07	1,8%	26.08.24	311	1,27	0,97	2,9%
02.09.24	313	1,92	0,94	13,7%	02.09.24	403	1,77	0,15	3,1%	02.09.24	306	1,20	0,73	5,3%
	ISTRSKA BELICA - ŠEMPETER					LECCINO - ŠEMPETER					MAURINO - ŠEMPETER			
26.08.24	306	2,45	0,96	11,4%	26.08.24	385	1,44	0,20	3,1%	26.08.24	297	1,20	1,01	3,5%
02.09.24	328	2,71	1,00	10,8%	02.09.24	378	1,36	0,69	2,9%	02.09.24	268	1,42	1,12	3,7%
	ISTRSKA BELICA - SV.PETER					LECCINO - Sv. PETER								
02.09.24	330	1,49	0,97	11,9%	02.09.24	440	1,06	0,96	3,8%					
	ISTRSKA BELICA - KROMBERK					LECCINO - KROMBERK								
03.09.24	329	2,06	1,00	11,7%	03.09.24	426	1,39	0,66	2,4%					
	ISTRSKA BELICA - LAMA													
02.09.24	306	1,81	0,97	10,6%										

POJASNILO:

Pridelek:

V tabeli je z oceno označen pridelek, saj manj naložena drevesa hitreje dozorevajo od močno naloženih.

Ocena krošnje s pridelkom:

- 1 – ni plodov (0%)
- 2 – zelo malo plodov (1-20%)
- 3 – malo plodov (20-40%)
- 4 – srednje veliko plodov (40-60%)
- 5 – veliko plodov (60-80%)
- 6 – zelo veliko plodov (80-100%)

Indeks zrelosti: stopnja zrelosti povprečnega vzorca 100 plodov:

- 0 – plod zelene barve,
- 1 – plod rumeno-zelene barve,
- 2 – manj kot polovica ploda temno obarvana,
- 3 – več kot polovica ploda temno obarvana,
- 4 – povrhnjica črna obarvana, meso neobarvano,
- 5 – povrhnjica ploda črna, meso obarvano do polovice,
- 6 – povrhnjica črna, več kot polovica mesa obarvana,
- 7 – povrhnjica črna, me so obarvano do koščice.

Opomba:

Indeks zrelosti pri sorti Istrska Belica je ocenjen (pozno barvanje) in ni prikazan v grafih. Za temne sorte (Leccino) je primeren čas obiranja, ko je indeks zrelosti med 3,5 in 4,0. Trenutno je indeks zrelosti tudi pri sorti Leccino in Maurino prenizek, zato ni predstavljen v grafih.

Priloge – objavljene na spletni strani:

ISTRSKA BELICA – povprečje vseh spremljanih lokacij v letih 2014 do 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

LECCINO – povprečje vseh spremljanih lokacij v letih 2014 do 2024

Vsebnost olja v laboratorijski oljarni
Trdota plodov

»Rezultati so bili pridobljeni s finančno podporo in v okviru javne službe za oljkarstvo«

